

Nedbalostní zavinění

I nedbalostní zavinění musí zahrnovat všechny znaky objektivní stránky trestného činu, tedy i příčinnou souvislost mezi jednáním a následkem, z čehož plyne, že si obviněný alespoň měl a mohl představit, že se příčinný vztah může takto rozvinout. Avšak jen pro pachatele zcela nepředstavitelný příčinný průběh není v zavinění obsažen a pouze tehdy pachatel neodpovídá za vzniklý následek.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 11 Tdo 674/2006, ze dne 29.11.2006)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného J. G. F., proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. listopadu 2005, sp. zn. 9 To 474/2005, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Kolíně pod sp. zn. 1 T 118/2004, a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. se zrušují usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. listopadu 2005, sp. zn. 9 To 474/2005, a rozsudek Okresního soudu v Kolíně ze dne 9. srpna 2005, sp. zn. 1 T 118/2004, a to ohledně obviněného J. G. F. Současně se zrušují také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Okresnímu soudu v Kolíně přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Kolíně ze dne 9. srpna 2005, sp. zn. 1 T 118/2004, byl obviněný J. G. F. uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák., kterého se dopustil tím, že „jako představitel spolupracující firmy vystupující jako vedoucí pracovník, uložil na stavbě výrobní haly v prostoru areálu společnosti C. M. s. r. o. M. Z., pracovní úkol, spočívající v montáži střešní krytiny na ocelové nosníky ve výšce 4 - 6 m, aniž by zajistil jeho řádné proškolení a poskytl mu ochranné pracovní prostředky, čímž porušil ust. §§ 133 odst. 1 písm. e), f), 133a odst. 1 Zákoníku práce, § 9 odst. 1 vyhl. č. 324/90 Sb., M. Z. asi v 11:30 hod. z ocelové konstrukce spadl na betonový podklad výrobní haly a utrpěl těžký otřes mozku s krvácením nad tvrdou plenu mozkovou, mnohočetné zlomeniny dna lebního se zlomeninou levé očníce a poškozením zrakového nervu, zlomeninu levé poloviny obličejové kostry, tříštivou zlomeninu pravého předkloktí, zlomeninu levé kosti loketní a zlomeninu kloubního výběžku levé stehenní kosti, s dlouhodobým léčením. Od 10. 5. 2004 je M. Z. uznán v souvislosti s tímto úrazem plně invalidním.“ Za to mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání devíti měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu dvou let. Současně bylo tímž rozsudkem, a to zprošťujícím výrokem podle § 226 písm. a) tr. ř., rozhodnuto též ohledně spoluobžalované H. A. C.

O odvolání, které proti rozsudku okresního soudu podal toliko obviněný J. G. F., bylo Krajským soudem v Praze napadeným usnesením ze dne 30. listopadu 2005, sp. zn. 9 To 474/2005, rozhodnuto tak, že se podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítá.

Proti shora označenému usnesení odvolacího soudu podal obviněný J. G. F. v zákonné lhůtě a prostřednictvím obhájce dovolání, jež opřel o dovolací důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. e), g) a l) tr. ř.

V podaném dovolání, bez bližšího podřazení dovolacích námitek pod výše uvedené dovolací důvody, soudům předně vytkl, že nerespektovaly princip totožnosti skutku. Porušení této zásady spatřuje v tom, že v rozsudku soudu prvního stupně není náležitě vymezeno, kdy k posuzovanému činu obviněného vlastně došlo, chybí uvedení konkrétního dne, v němž údajně uložil poškozenému M. Z. pracovní úkol spočívající v montáži střešní krytiny na ocelové nosníky ve výšce 4 - 6 m, aniž přitom zajistil jeho řádné proškolení a poskytl mu patřičné ochranné pracovní prostředky. Ve skutkové větě rozsudku soudu prvního stupně pak ani není uveden den, kdy došlo k pádu poškozeného M. Z. z ocelové konstrukce na betonový podklad výrobní haly a ke vzniku jeho zranění. Dovolatel dále poukázal na přetrvávající pochybnosti o tom, zda dne 1. 7. 2003 byl poškozený vůbec v zaměstnání a zda mu tedy mohl uložit, aby vykonával práci na stavbě nové výrobní haly. Nebyla vyvrácena jeho obhajoba, že s poškozeným nemluvil nejen dne 1. 7. 2003, ale ani v následujících dnech před vznikem posuzovaného úrazu, a proto mu ani nemohl přikázat tvrzený pracovní úkol (tj. montáž střešní krytiny). Soudy se nezabývaly ani tím, že svědek P. uvedl, že poškozený Z. se k práci na zastřešení haly sám přidal k němu a k dalším irským pracovníkům. Ostatně sám poškozený připustil, že se na

stavbě vyskytoval jistý irský pracovník jménem „T.“, což potvrzuje jeho obhajobu, že výstavbu haly prováděla firma T. B. Dovolatel v tomto směru pak uzavírá, že poškozenému M. Z. žádný pracovní pokyn spočívající v provádění montáže střešní krytiny nikdy nedal a že soudy v tomto směru nesprávně vycházely pouze z výpovědi poškozeného. Soudy učinily i další nesprávný závěr, a to ohledně osoby stavebníka výstavby tzv. nové výrobní haly. Společnost C. M., s. r. o. si objednala její výstavbu tak, že zadala tuto práci irské stavební společnosti T. B. Proto se na dovolatele nemohla vztahovat povinnost vyplývající z vyhlášky Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. [324/1990](#) Sb., neboť ta se vztahuje pouze na dodavatele stavebních prací, kterým obviněný nebyl. Stejně tak mu nelze klást za vinu porušení povinností vyplývajících pro zaměstnavatele z příslušných ustanovení zákoníku práce, neboť poškozený nebyl zaměstnancem obviněného a mezi ním a poškozeným neexistoval žádný pracovní právní vztah. Dovolatel nebyl ve vztahu k poškozenému v postavení vedoucího pracovníka a nebyl oprávněn mu nařizovat jakékoli pracovní úkoly. Jestliže poškozený pracoval pro jinou firmu, když vykonával práce pro firmu T. B., tak mu konkrétní pracovní úkoly přidělovaly jiné osoby, a nikoliv dovolatel. Dále pak namítl, že v posuzované věci není dána ani příčinná souvislost mezi jeho údajným pracovním příkazem a pádem poškozeného na zem a vzniklým zraněním, když ani nebylo zjištěno z jakých příčin k pádu poškozeného ze střechy došlo. Dále se soudy nezabývaly otázkou spoluzavinění poškozeného na vzniklém následku. Jednak nebyla zjištěna samotná příčina vzniku zranění poškozeného (příčiny jeho pádu na zem), jednak poškozený byl zaměstnán u společnosti C. M., s. r. o. jako všeobecný operátor, a nikoliv jako pracovník zabývající se montážní činností ve výškách. Na jinou práci převeden nebyl, nebyl ani poskytnut jinému zaměstnavateli, a přesto vědomě vykonával práci neodpovídající jeho pracovnímu zařazení, přičemž se ani nedomáhal žádných pracovních pomůcek či jiného jištění, ačkoliv se na stavbě evidentně nacházela vysokozdvížná plošina.

Soudy dále nesprávně vyhodnotily některé svědecké výpovědi (R. P., A. Z., Ing. M. a Ing. P.), jakož i výpověď spoluobviněné H. C., a v podstatě výhradně vycházely z tvrzení poškozeného, který má pochopitelně prokazatelný zájem na trestním postihu obviněného, a to již s ohledem na uplatnění pracovních právních nároků na náhradu škody. Dovolatel sice nezpochybnuje vznik závažného zranění poškozeného, ale má za to, že soudy se nijak nezabývaly existencí jeho zavinění ve smyslu ustanovení § 5 písm. a), b) tr. zák. ve vztahu k trestnému činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. Z rozhodnutí soudů není ani zřejmé, zda dospěly k závěru o jeho zavinění ve formě vědomé či nevědomé nedbalosti. Z konstantní judikatury vyplývá, že o zavinění z nedbalosti může jít pouze tehdy, pokud povinnost a možnost předvídat porušení nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákonem jsou dány současně. Má za to, že soudy učiněná skutková zjištění vedou k závěru, že jemu za vinu kladený čin je jím nezaviněný. V závěru dovolatel zdůraznil, že skutkové závěry obsažené ve výroku rozsudku soudu prvního stupně neobsahují všechny relevantní okolnosti významné z hlediska použité právní kvalifikace. Nesprávně hmotně právní posouzení věci je dáno zejména porušením ustanovení § 224 odst. 1 tr. zák. ve vztahu k § 5 tr. zák. Pochybení soudu prvního stupně nenapravit ani odvolací soud, když jeho důvodné odvolání zamítl. Proto navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení odvolacího soudu a sám rozhodl o zproštění obviněného obžaloby z důvodu uvedeného v ustanovení § 226 písm. a) tr. ř., popř. aby po zrušení napadeného usnesení přikázal Krajskému soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Podle písemného vyjádření státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství je podané dovolání obviněného ve smyslu ustanovení § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. zjevně neopodstatněné. Soudy správně dospěly k závěru, že to byl obviněný, kdo dal poškozenému pokyn, aby pracoval ve výškách na montáži střešní krytiny při výstavbě výrobní haly, aniž zabezpečil bezpečnost jemu uložené práce, přičemž tak učinil jako jednatel firmy financující tuto výstavbu. V důsledku toho došlo ke vzniku posuzovaného zranění poškozeného. Skutková zjištění učiněná soudy obou stupňů přitom nejsou v rozporu s použitým právním posouzením jednání obviněného.

Nejvyšší soud po zjištění, že podané dovolání vykazuje zákonem vyžadované formální a obsahové náležitosti, přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení mu předcházející, v intencích ustanovení § 265i odst. 1 až 3 tr. ř. a shledal, že dovolání obviněného lze zčásti přisvědčit.

Předně je třeba uvést, že dovolatel sice uplatnil celkem tři dovolací důvody /§ 265b odst. 1 písm. e), g) a l) tr. ř./, avšak svými dovolacími námitkami shora rozvedenými konkretizoval toliko jeden z nich, tedy dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Dovolací důvod spočívající v tom, že proti obviněnému bylo vedeno trestní stíhání, ačkoliv podle zákona bylo nepřipustné /§ 265b odst. 1 písm. e) tr. ř./, obviněný nijak nespecifikoval. Z obsahu jeho dovolání se ani nepodává žádný ze zákonných důvodů nepřipustnosti trestního stíhání uvedených v ustanovení § 11 odst. 1, 4 tr. ř. a § 11a tr. ř. Tento dovolací důvod se totiž týká jen takové nepřipustnosti trestního stíhání, která je založena na důvodech podle výše citovaných ustanovení trestního řádu, neboť jen v nich jsou důvody nepřipustnosti trestního stíhání taxativně vypočteny. Jiné vady týkající se průběhu trestního stíhání dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř.

nezakládají (srov. č. [38/2005](#) Sb. rozh. tr.). Pokud snad dovolatel tento dovolací důvod založil na tvrzení, že rozhodnutím obou soudů došlo k porušení principu totožnosti skutku (srov. zejména § 220 odst. 1 tr. ř.), tak již s ohledem na výše uvedené je zřejmé, že taková námitka není podřaditelná pod posuzovaný dovolací důvod. Navíc se jen pro úplnost dodává, že tomuto tvrzení dovolatele nelze přisvědčit ani z hlediska jeho věcné správnosti. Není sporu o tom, že předmětem trestního stíhání obviněného J. G. F. byl od samého počátku (srov. usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 15. 3. 2004 – č. l. 63 spisu) skutek, jehož podstatou bylo jednání tohoto obviněného spočívající v tom, že v dopoledních hodinách dne 3. 7. 2003 uložil poškozenému M. Z. při stavbě výrobní haly v areálu společnosti C. M., s. r. o. pracovní úkol v rozporu s příslušnými předpisy o bezpečnosti práce, přičemž toto jednání bylo příčinou shora již blíže specifikovaných zranění poškozeného při jeho pádu ze střešní konstrukce téhož dne kolem 11.30 hod. Pro tento skutek byla rovněž podána obžaloba (č. l. 117 spisu) a na jejím podkladě bylo pak soudy o něm rozhodováno. Rozhodnutí soudů se netýkají nějakého jiného skutku (např. dalšího či jiného zranění poškozeného M. Z.), než pro který byla podána obžaloba. Postup soudů tak odpovídá požadavku vyplývajícímu z ustanovení § 220 odst. 1 tr. ř., a to i přes jinak oprávněnou výtku dovolatele, že ve výrokové části rozsudku soudu prvního stupně (na rozdíl od odůvodnění rozhodnutí obou soudů a také oproti podané obžalobě) není uveden čas spáchání posuzovaného skutku a tedy trestný čin není tak přesně označen, jak to vyžaduje ustanovení § 120 odst. 3 tr. ř. Toto procesní pochybení soudu však s ohledem na výše uvedené okolnosti jinak dostatečně vyjadřující podstatu stíhaného skutku nemá vliv na závěr, že soudy neporušily princip totožnosti skutku.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. zákon vymezuje ve dvou alternativách. Jednak pro případ, kdy nesprávným procesním postupem soudu druhého stupně bylo rozhodnuto o zamítnutí či odmítnutí řádného opravného prostředku (srov. např. § 253 odst. 1, 3 tr. ř.) a v důsledku toho došlo k porušení principu dvouinstančnosti řízení (např. zamítnutím odvolání podle § 253 odst. 1 tr. ř. pro údajnou opožděnost, ačkoliv odvolání bylo podáno včas). Druhá alternativa tohoto dovolacího důvodu předpokládá, že soud druhého stupně nesprávně rozhodl o zamítnutí řádného opravného prostředku, ačkoliv v řízení tomuto rozhodnutí předcházejícím byl dán některý z důvodů dovolání, jež jsou uvedeny pod písmeny a) až k) ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. Dovolatel výslovně neuvedl, o kterou z uvedených alternativ se opírá jím uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. Napadá-li ovšem rozhodnutí odvolacího soudu, který zamítl jeho odvolání jako nedůvodné podle § 256 tr. ř., tak přichází v úvahu pouze druhá alternativa výše označeného důvodu dovolání. Naplnění této alternativy dovolatel ve skutečnosti také opodstatnil poukazem na existenci dovolacího důvodu uvedeného v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

Ve vztahu k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je třeba uvést, že tento dovolací důvod je dán tehdy, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

Z výše citovaného obsahu dovolání je patrné, že část dovolacích námitek tento dovolací důvod nenaplnuje, neboť dovolatel napadá skutková zjištění soudu prvního stupně, se kterými se ztotožnil i odvolací soud. Jsou to námitky vztahující se k hodnocení některých důkazů, a to zejména výpovědí svědků M. Z., A. Z., R. P. a Ing. M., jakož i výhrady, podle nichž soudy neprovedly dokazování v potřebném rozsahu a v důsledku toho některé skutečnosti objasnilo nedostatečně. Těmito námitkami dovolatel soudům ve skutečnosti vytýká porušení procesních ustanovení, jimiž je garantováno náležité zjištění skutkového stavu věci (srov. § 2 odst. 5, 6 tr. ř.).

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. však neumožňuje brojit proti porušení procesních předpisů, ale výlučně proti nesprávnému hmotně právnímu posouzení (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 9. 2004, sp. zn. II. ÚS 279/03). Skutkový stav je při rozhodování o dovolání hodnocen pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. S poukazem na tento dovolací důvod totiž nelze přezkoumávat a hodnotit správnost a úplnost zjištění skutkového stavu, či prověřovat úplnost provedeného dokazování a správnost hodnocení důkazů ve smyslu § 2 odst. 5, 6 tr. ř. (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 4. 2004, sp. zn. IV. ÚS 449/03). Nejvyšší soud není povolán k dalšímu, již třetímu justičnímu zkoumání skutkového stavu (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. IV. ÚS 73/03). Proto námitky dovolatele vztahující se k skutkovým zjištěním rozhodnutí nižších soudů nejsou slučitelné nejen s uplatněným dovolacím důvodem podle § 265b odst. písm. g) tr. ř., ale ani s žádným jiným se zákonných důvodů dovolání. Nejvyšší soud tudíž není ani oprávněn se těmito námitkami zabývat.

Mimo tento dovolací důvod leží i námitka dovolatele vztahující se k problematice totožnosti skutku, pokud dovolatel tuto námitku podřadil právě pod něj. K povaze této námitky a k její věcné opodstatněnosti - viz výklad shora.

Naproti tomu dovolatel uplatnil námitky, jež odpovídají důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a to především tím, že vytkl nesprávnost právních závěrů soudů, podle nichž jeho čin vykazuje všechny zákonné znaky

skutkové podstaty trestného činu podle § 224 odst. 1 tr. zák., když podle dovolatele jeho jednání není žádným trestným činem, neboť soudy učiněná skutková zjištění neobsahují takové okolnosti, které by mohly vést k závěru o existenci příčinné souvislosti mezi jeho jednáním a vzniklým následkem a ze skutkových zjištění také nevyplývá, že je dáno jeho alespoň nedbalostní zavinění, a navíc není zřejmé, zda se jedná o zavinění ve formě vědomé či nevědomé nedbalosti.

Trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. se dopustí, kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nebo smrt.

Podle skutkových zjištění obou soudů se posuzovaného trestného činu dopustil obviněný J. G. F. v podstatě tím, že na stavbě výrobní haly společnosti C. M., s. r. o. uložil poškozenému M. Z. práci spočívající v montáži střešní krytiny ve výšce minimálně čtyř metrů, aniž mu zajistil zejména potřebnou ochranu před případným pádem, k němuž také později na tomto staveništi došlo, a v důsledku toho poškozený utrpěl zranění mající charakter těžké újmy na zdraví ve smyslu ustanovení § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák. Přitom obviněný jako společník a jednatel společnosti C. T. L. G., která byla jediným (stoprocentním) společníkem C. M., s. r. o., u níž byl v době posuzovaného činu poškozený M. Z. podle pracovní smlouvy zaměstnán jako všeobecný operátor (a nikoliv jako montér), byl jejími zaměstnanci pokládán za osobu oprávněnou přidělovat jim pracovní úkoly, byť z hlediska právního nebyl jejich zaměstnavatelem. V tomto směru lze odkázat nejen na výpověď poškozeného M. Z., ale též i na výpovědi svědků R. P. a P. H. Oba posléze uvedení svědci vypověděli, že práci jim přiděloval též obviněný J. G. F., jehož pracovní pokyny respektovali. Obviněným zadané pracovní úkoly plnili, neboť jej pokládali za „majitele firmy“ oprávněného jim na pracovišti ve V. nařizovat jakou práci mají vykonávat, a to i na stavbě nové výrobní haly. Ze zjištění soudů dále vyplývá, že obviněný za této situace rozhodl o tom, že jak poškozený M. Z., tak např. i svědek R. P. budou pracovat na stavbě výrobní haly, a to na montáži střešní krytiny. Na základě toho soudy uzavřely, že poškozený vykonával práci ve výškách na stavbě nové výrobní haly na pokyn obviněného, že tento pokyn pokládal za stanovení pracovního úkolu a respektoval jej bez ohledu na to, že tento druh práce neodpovídal jeho pracovnímu zařazení (č. l. 38). Přitom není sporu o tom, že poškozený nebyl vůbec seznámen s předpisy o bezpečnosti pro stavebně montážní práce a že mu nebyly poskytnuty žádné ochranné pracovní prostředky vyžadované pro výkon takové práce (srov. např. zprávu Inspektorátu bezpečnosti práce na č. l. 49 - 52). Nejvyšší soud neshledal v dovolacím řízení žádný důvod k tomu, aby se od těchto závěrů obou soudů dosud činných v této věci odchýlil. I proto je právně nevýznamná námitka dovolatele vztahující se k otázce jeho pachatelství, pokud je založena na tvrzení, že nebyl zaměstnavatelem poškozeného, ani dodavatelem stavebních prací při výstavbě nové výrobní haly, a že tudíž nemohl spáchat posuzovaný trestný čin, neboť odpovědnost za něj je na jiných subjektech. Obviněný sice skutečně nebyl zaměstnavatelem poškozeného, který byl bezpochyby zaměstnancem společnosti C. M., s. r. o., a rovněž tak nebylo zjištěno, že by byl dodavatelem stavebních prací na výstavbě nové výrobní haly, ovšem podstatné je to, že uložil poškozenému výkon konkrétní pracovní činnosti (montáž střešní konstrukce) za situace, v níž byl fakticky pokládán za osobu, která je k tomu jako „majitel společnosti“ oprávněna, a tedy učinil tak v situaci, kdy by se na něj v této souvislosti jinak vztahovaly povinnosti zaměstnavatele (např. podle § 132 a § 133 odst. 1 zákoníku práce), popřípadě povinnosti dodavatele stavebních prací (např. podle § 9 vyhl. č. [324/1990](#) Sb.).

Naproti tomu však dovolatel důvodně namítl, že ze skutkových zjištění soudů nelze jednoznačně dovodit existenci příčinné souvislosti mezi jednáním obviněného a vzniklým následkem. Podle tzv. skutkové věty rozsudku soudu prvního stupně obviněný uložil poškozenému „...pracovní úkol, spočívající v montáži střešní krytiny na ocelové nosníky ve výšce 4 - 6 m, aniž by zajistil jeho řádné proškolení a poskytl mu ochranné pracovní prostředky, čímž porušil ust. §§ 133 odst. 1 písm. e), f), 133a odst. 1 Zákoníku práce, § 9 odst. 1 vyhl. č. [324/90](#) Sb., M. Z. asi v 11:30 hod. z ocelové konstrukce spadl na betonový podklad výrobní haly a utrpěl těžký otřes mozku...“. Z výše citovaného popisu skutku tak není zřejmé, co vlastně bylo příčinou vzniklého následku v podobě způsobení těžké újmy na zdraví poškozeného, zda k jeho pádu ze střechy vůbec došlo při plnění pracovního úkolu uloženého obviněným v rozporu s výše již uvedenými požadavky na ochranu a bezpečnost při práci, či zda se tak stalo z nějakých jiných, dosud nezjištěných příčin nesouvisejících s pracovní činností poškozeného (exces na straně poškozeného). Z jakých příčin došlo k pádu poškozeného ze střechy je nejasné, když jeho pád nikdo neviděl a samotný poškozený v důsledku utrpěných zranění si na tuto okolnost nepamatuje.

Na druhé straně je však nutno zdůraznit, že na základě provedených důkazů nebylo zjištěno nic, co by mohlo nasvědčovat tomu, že k pádu poškozeného ze střechy nedošlo při plnění pracovního úkolu zadaného mu obviněným. Z rozhodnutí soudů však nevyplývá jednoznačný závěr, že mezi uložením pracovního úkolu obviněným při nezajištění odpovídajících bezpečnostních opatření a pádem poškozeného (a vznikem jeho zranění) existuje příčinná souvislost a v čem spočívá (např. zda je dána tím, že uložením pracovního úkolu při současném nezabezpečení bezpečnosti práce bylo založeno riziko pádu poškozeného pracovníka z velké výšky na zem a tím způsobení zranění mající povahu případně i těžké újmy na zdraví). K tomu srov. přiměřeně č. [31/1966](#) Sb. rozh. tr. V neposlední řadě je nutno v této

spojitosti poukázat i na to, že zůstalo nejasné, kdy vlastně obviněný poškozenému přikázal předmětnou práci na montáži střešní krytiny. Jak je již ze shora uvedeného zřejmé, tak ve výroku rozsudku soudu prvního stupně tento údaj zcela chybí a v jeho odůvodnění se konstatuje výpověď poškozeného M. Z., v níž jsou ovšem uvedeny dva nesouladné časové údaje (1. 7. 2003 a 3. 7. 2003), aniž soud zaujal jednoznačné stanovisko, ze kterého z nich vychází. Rovněž tento nedostatek bude nutno v dalším řízení odstranit.

Námítka dovolatele, že příčinou vzniklého následku bylo též jednání samotného poškozeného, neboť vykonával práci v rozporu se svou pracovní smlouvou a nepoužil na stavbě se nacházející jistící prostředky (vysokozdvížnou plošinu), je v rovině trestní odpovědnosti obviněného (z hlediska naplnění objektivní stránky posuzovaného trestného činu podle § 224 odst. 1 tr. zák.) v zásadě irelevantní. V tomto směru je třeba připomenout, že jednání pachatele, i když je jen jedním z článků řetězu příčiny, které způsobily následek, je příčinou následku i tehdy, kdyby následek nenastal bez dalšího jednání někoho jiného (srov. č. 72/1971 a č. [37/1975](#) Sb. rozh. tr.).

Ke spáchání trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. se vyžaduje nedbalostní forma zavinění (§ 3 odst. 3 tr. zák.). Tzv. skutková věta rozsudku soudu prvního stupně (výše již citovaná), jakož i závěry obsažené v odůvodnění rozhodnutí obou nižších soudů, neobsahují v podstatě žádné relevantní skutkové okolnosti, na jejichž podkladě by bylo možno učinit právní závěr, že obviněný se činu dopustil zaviněně ve smyslu ustanovení § 5 tr. zák., natož jakou formou nedbalosti jej spáchal.

V odůvodnění rozsudku soudu prvního stupně (str. 3) se k otázce zavinění obviněného na posuzovaném činu uvádí jen to, že „...zřejmě nedomyslel důsledky svého počínání, ačkoliv si těchto důsledků měl být vědom.“ Odvolací soud pak stručně a obecně konstatuje, že „...bezpochyby naplnil jak po stránce objektivní, tak po stránce subjektivní skutkovou podstatu trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák.“. Proto je důvodná výtka dovolatele poukazující na tento nedostatek napadených rozhodnutí a rovněž i z tohoto důvodu spočívá rozhodnutí soudů na nesprávném právním posouzení skutku ve smyslu dovolacího důvodu podle ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Soudy se tak musí pečlivěji než dosud zabývat tím, zda s ohledem na všechny prokázané skutečnosti obviněný se činu dopustil ve vědomé nedbalosti, když věděl, že způsobem v trestním zákoně uvedeným může porušit nebo ohrozit zájem tímto zákonem chráněný, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí (§ 5 písm. a) nebo v nevědomé nedbalosti, pokud nevěděl, že svým jednáním může takové porušení nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a ke svým osobním poměrům vědět měl a mohl (§ 5 písm. b). Soudy dosud činné v této věci nikterak nekonkretizovaly okolnosti umožňující učinit závěr o nedbalostní formě zavinění obviněného a již tedy vůbec nechaly stranou otázku, zda se jednalo o zavinění ve formě vědomé nedbalosti nebo ve formě nedbalosti nevědomé. Znovu je třeba zdůraznit, že tyto okolnosti nevyplývají ani z výroku rozsudku soudu prvního stupně, ani z odůvodnění obou napadených rozhodnutí. Pokud se v odůvodnění rozhodnutí soudu prvního stupně snad naznačuje, že zavinění obviněného je dáno ve formě nevědomé nedbalosti („...zřejmě nedomyslel důsledky svého počínání, ačkoliv si těchto důsledků měl být vědom“), pak je ovšem nutno zdůraznit, že z hlediska ustanovení § 5 písm. b) tr. zák. se vyžaduje, aby povinnost a možnost předvídat porušení nebo ohrožení chráněného zájmu trestním zákonem byly dány současně, přičemž nedostatek jedné z těchto složek znamená, že jde o čin nezaviněný (srov. č. 43/2002 a č. [6/1988](#) Sb. rozh. tr.). Výše citovaný závěr soudu prvního stupně vztahující se k existenci zavinění obviněného evidentně nevyjadřuje současné naplnění obou těchto složek. Z hlediska závěru o nedbalostní formě zavinění je především rozhodné, zda obviněný J. G. F. věděl nebo vědět měl a mohl, že uložil pracovní úkol poškozenému Michalu Zdražilovi za takových okolností, že to může vést i k následku spočívajícím ve způsobení těžké újmy na jeho zdraví. Nelze přitom opomenout, že i nedbalostní zavinění musí zahrnovat všechny znaky objektivní stránky trestného činu, tedy i příčinnou souvislost mezi jednáním a následkem, z čehož plyne, že si obviněný alespoň měl a mohl představit, že se příčinný vztah může takto rozvinout. Avšak jen pro pachatele zcela nepředstavitelný příčinný průběh není v zavinění obsažen a pouze tehdy pachatel neodpovídá za vzniklý následek. Proto ani obviněným tvrzené případné spoluzavinění poškozeného bez dalšího nemůže vést k závěru, že jde o čin nezaviněný (srov. č. [28/1981](#) Sb. rozh. tr., č. [45/1965](#) Sb. rozh. tr. a contr.). Rovněž těmito otázkami se oba nižší soudy nijak nezabývaly.

Nejvyšší soud tak dospěl k závěru, že s ohledem na výše uvedené nedostatky napadených rozhodnutí je skutečně dán rozpor mezi skutkovými zjištěními, které soudy učinily a použitou právní kvalifikací, resp. že dosud učiněné skutkové závěry ve všech ohledech neodpovídají použité právní kvalifikaci. Proto dovolací soud shledal podané dovolání obviněného důvodným a zrušil jak napadené usnesení odvolacího soudu, tak v části týkající se obviněného J. G. F., též rozsudek soudu prvního stupně, když příčina vytýkaných nedostatků má svůj původ již v řízení před soudem prvního stupně. Současně zrušil i všechna obsahově navazující rozhodnutí, jež v důsledku tohoto rozhodnutí pozbyla podkladu (§ 265k odst. 1, 2 tr. ř.)

Nejvyšší soud přikázal Okresnímu soudu v Kolíně, aby věc v intencích výše uvedeného v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl (§ 265l odst. 1 tr. ř.), tzn. aby ve smyslu výše blíže již rozvedených výtek se náležitě a

přesvědčivěji než dosud vypořádal s okolnostmi umožňujícími učinit závěr o tom, zda zaviněným jednáním obviněného J. G. F. došlo ke vzniku trestně relevantního následku v podobě těžké újmy na zdraví poškozeného M. Z. V případě potřeby pak není vyloučeno, aby provedl i další dokazování k objasnění rozhodných skutkových okolností činu.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)